

SPRAWOZDANIE**dotyczące sprawozdania finansowego Europejskiej Agencji Środowiska za rok budżetowy 2013
wraz z odpowiedziami Agencji**

(2014/C 442/16)

WPROWADZENIE

1. Europejska Agencja Środowiska (zwana dalej „Agencją”, inaczej „EEA”) z siedzibą w Kopenhadze została ustanowiona rozporządzeniem Rady (EWG) nr 1210/90 ⁽¹⁾. Zadaniem Agencji jest stworzenie sieci obserwacyjnej dostarczającej Komisji, Parlamentowi, państwom członkowskim i ogółowi społeczeństwa wiarygodnych informacji na temat stanu środowiska. W szczególności informacje te mają umożliwić Unii Europejskiej i państwom członkowskim podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska oraz ocenę ich skuteczności ⁽²⁾.

INFORMACJE LEŻĄCE U PODSTAW POŚWIADCZENIA WIARYGODNOŚCI

2. Przyjęte przez Trybunał podejście kontrolne obejmuje analityczne procedury kontrolne, bezpośrednie badanie transakcji oraz ocenę kluczowych mechanizmów kontrolnych w stosowanych przez Agencję systemach nadzoru i kontroli. Elementami uzupełniającymi to podejście są dowody uzyskane na podstawie prac innych kontrolerów (w stosownych przypadkach) oraz analiza oświadczeń kierownictwa.

POŚWIADCZENIE WIARYGODNOŚCI

3. Na mocy postanowień art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) Trybunał zbadał:

- a) roczne sprawozdanie finansowe Agencji obejmujące sprawozdanie finansowe ⁽³⁾ oraz sprawozdanie z wykonania budżetu ⁽⁴⁾ za rok budżetowy zakończony dnia 31 grudnia 2013 r.; jak również
- b) legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania.

Zadania kierownictwa

4. Kierownictwo odpowiada za sporządzenie i rzetelną prezentację rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw ⁽⁵⁾:

- a) Zadania kierownictwa w zakresie rocznego sprawozdania finansowego Agencji obejmują: zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i rzetelną prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych nadużyciem lub błędem, a także wybór i stosowanie właściwych zasad (polityki) rachunkowości na podstawie zasad rachunkowości przyjętych przez księgowego Komisji ⁽⁶⁾ oraz sporządzanie szacunków księgowych, które są racjonalne w danych okolicznościach. Dyrektor zatwierdza roczne sprawozdanie finansowe Agencji po tym, jak zostanie ono sporządzone przez księgowego Agencji na podstawie wszystkich dostępnych informacji. Do sprawozdania finansowego księgowy dołącza oświadczenie, w którym stwierdza między innymi, czy uzyskał wystarczającą pewność, że daje ono prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej Agencji we wszystkich istotnych aspektach.
- b) Zadania kierownictwa w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń i zgodności z zasadą należytego zarządzania finansami obejmują zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie skutecznego i wydajnego systemu kontroli wewnętrznej, w tym właściwego nadzoru, jak również podejmowanie odpowiednich działań w celu zapobiegania nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz – w razie konieczności – wszczynanie postępowań sądowych w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub niewłaściwie wykorzystanych środków finansowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 120 z 11.5.1990, s. 1.

⁽²⁾ Do celów informacyjnych w załączniku II skrótkowo przedstawiono kompetencje i działania Agencji.

⁽³⁾ Sprawozdanie finansowe składa się z bilansu oraz rachunku wyniku ekonomicznego, rachunku przepływów pieniężnych, zestawienia zmian w aktywach netto oraz opisu znaczących zasad (polityki) rachunkowości i informacji dodatkowej.

⁽⁴⁾ Sprawozdanie z wykonania budżetu obejmuje rachunek wyniku budżetowego wraz z załącznikami.

⁽⁵⁾ Art. 39 i 50 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 1271/2013 (Dz.U. L 328 z 7.12.2013, s. 42).

⁽⁶⁾ Zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji opierają się na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (IPSAS) wydanych przez Międzynarodową Federację Księgowych, a w kwestiach nimi nieobjętych – na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości (MSR)/Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości.

Zadania Trybunału

5. Zadaniem Trybunału jest przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie⁽⁷⁾, na podstawie przeprowadzonej przez siebie kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego rocznego sprawozdania finansowego Agencji oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Trybunał przeprowadza kontrolę zgodnie z wydanymi przez IFAC Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej i kodeksem etyki oraz z Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli wydanymi przez INTOSAI (ISSAI). Zgodnie z tymi standardami Trybunał zobowiązany jest zaplanować i przeprowadzić kontrolę w taki sposób, aby uzyskać wystarczającą pewność, że roczne sprawozdanie finansowe Agencji nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe.

6. W ramach kontroli stosuje się procedury mające na celu uzyskanie dowodów kontroli potwierdzających kwoty i informacje zawarte w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz legalność i prawidłowość transakcji leżących u jego podstaw. Dobór procedur zależy od osądu kontrolera, w tym od oceny ryzyka wystąpienia – w wyniku nadużycia lub błędu – istotnego zniekształcenia w rocznym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów Unii Europejskiej. W celu zaprojektowania procedur kontroli odpowiednich w danych okolicznościach kontroler, dokonując oceny ryzyka, bierze pod uwagę system kontroli wewnętrznej w zakresie dotyczącym sporządzania i rzetelnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego oraz systemy nadzoru i kontroli wprowadzone celem zapewnienia legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Kontrola obejmuje także ocenę stosowności przyjętych zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalności sporządzonych szacunków księgowych, a także ocenę ogólnej prezentacji rocznego sprawozdania finansowego.

7. Trybunał uznał, że uzyskane dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania poświadczenia wiarygodności.

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

8. W opinii Trybunału roczne sprawozdanie finansowe Agencji przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach jej sytuację finansową na dzień 31 grudnia 2013 r. oraz wyniki transakcji i przepływy pieniężne za kończący się tego dnia rok, zgodnie z przepisami jej regulaminu finansowego oraz z zasadami rachunkowości przyjętymi przez księgowego Komisji.

Opinia na temat legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń

9. W opinii Trybunału transakcje leżące u podstaw rocznego sprawozdania finansowego Agencji za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2013 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

10. Przedstawione poniżej uwagi nie podważają opinii Trybunału.

UWAGI DOTYCZĄCE MECHANIZMÓW KONTROLNYCH

11. W 2013 r. Agencja w ramach pięciu programów⁽⁸⁾ przyznała dotacje konsorcjom, w których skład wchodzi europejskie instytucje i organy działające na rzecz środowiska, organizacje pod egidą ONZ i krajowe organizacje działające na rzecz środowiska. Łączna kwota dotacji wyniosła w 2013 r. 13,9 mln euro, co stanowi 31 % całości wydatków operacyjnych. Przeprowadzane przez Agencję kontrole *ex ante* poprzedzające zwrot kosztów zadeklarowanych przez beneficjentów obejmują analizę zestawień poniesionych wydatków.

12. W następstwie ubiegłorocznych uwag Trybunału (zob. załącznik I) EEA nasiliła kontrole kwalifikowalności i poprawności deklarowanych kosztów osobowych, które stanowią największy składnik kosztów. W szczególności, w przypadku próby beneficjentów, na potrzeby weryfikacji deklarowanych kosztów wynagrodzeń uzyskano karty ewidencji czasu pracy, nie uzyskano jednak list płac. Rzadko przeprowadza się weryfikacje kosztów na miejscu w siedzibie beneficjenta.

13. Istniejące mechanizmy kontrolne zapewniają zatem jedynie ograniczoną pewność co do kwalifikowalności i poprawności wydatków deklarowanych przez beneficjentów. W przypadku transakcji będących przedmiotem kontroli Trybunału uzyskano dokumentację towarzyszącą, co daje wystarczającą pewność co do ich legalności i prawidłowości.

DZIAŁANIA PODJĘTE W ZWIĄZKU Z ZESZŁOROCZNYMI UWAGAMI

14. Przegląd działań naprawczych podjętych w wyniku uwag zgłoszonych przez Trybunał w roku poprzednim przedstawiono w załączniku I.

⁽⁷⁾ Art. 107 rozporządzenia (UE) nr 1271/2013.

⁽⁸⁾ Europejskie centra tematyczne (ETC), Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI), operacje wstępne w ramach globalnego monitoringu środowiska i bezpieczeństwa (GIO i GIO2), lokalna koordynacja GMES (GISC) oraz Instrument Pomocy Przedakcesyjnej (IPA2).

Niniejsze sprawozdanie zostało przyjęte przez Izbę IV, której przewodniczył Milan Martin CVIKL, członek Trybunału Obrachunkowego, na posiedzeniu w Luksemburgu w dniu 8 lipca 2014 r.

W imieniu Trybunału Obrachunkowego

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Prezes

ZAŁĄCZNIK I

Działania podjęte w związku z zeszłorocznymi uwagami

Rok	Uwagi Trybunału	Działania naprawcze (zrealizowane/w trakcie realizacji/ niepodjęte/brak danych lub nie dotyczy)
2012	W 2012 r. Agencja w ramach trzech dużych programów ⁽¹⁾ przyznała dotacje konsorcjom, w których skład wchodzi europejskie instytucje i organy działające na rzecz środowiska, organizacje pod egidą ONZ i krajowe organizacje działające na rzecz środowiska. Łączna kwota dotacji wyniosła w 2012 r. 11,9 mln euro, co stanowi 27 % całości wydatków operacyjnych. Przeprowadzane przez Agencję kontrole <i>ex ante</i> poprzedzające zwrot kosztów zadeklarowanych przez beneficjentów obejmują analizę zestawień poniesionych wydatków. Agencja zwykle nie żąda od beneficjentów przedstawienia dokumentacji na potwierdzenie kwalifikowalności i poprawności deklarowanych kosztów osobowych, które stanowią największy składnik kosztów ⁽²⁾ . Kontrole <i>ex ante</i> na miejscu w siedzibie beneficjenta przeprowadzane są rzadko ⁽³⁾ .	w trakcie realizacji
2012	Istniejące mechanizmy kontrolne zapewniają zatem kierownictwu Agencji jedynie ograniczoną pewność co do kwalifikowalności i poprawności wydatków deklarowanych przez beneficjentów. W przypadku transakcji będących przedmiotem kontroli Trybunału Agencja uzyskała w jego imieniu dokumentację towarzyszącą, co daje wystarczającą pewność co do ich legalności i prawidłowości. Wyrwkowa weryfikacja dokumentacji towarzyszącej dotyczącej kosztów osobowych oraz objęcie większej liczby beneficjentów kontrolami na miejscu mogłyby znacznie zwiększyć tę pewność.	w trakcie realizacji

⁽¹⁾ Europejskie centra tematyczne (ETC), Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa (ENPI) oraz globalny monitoring środowiska i bezpieczeństwa (GMES).

⁽²⁾ W przypadku innych kosztów (np. podwykonawstwa, nabycia sprzętu) Agencja żąda dokumentacji towarzyszącej i analizuje ją.

⁽³⁾ W latach 2012 i 2011 przeprowadzono jedną weryfikację *ex ante* mającą na celu sprawdzenie posiadanych przez beneficjenta systemów kontroli. W 2010 r. przeprowadzono jedną weryfikację *ex ante* mającą na celu sprawdzenie kwalifikowalności wydatków zadeklarowanych przez jednego z beneficjentów.

ZAŁĄCZNIK II

Europejska Agencja Środowiska (Kopenhaga)

Kompetencje i zadania

<p>Zakres kompetencji Unii według Traktatu</p> <p>(art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej)</p>	<p>Polityka ochrony środowiska</p> <p>Polityka Unii w dziedzinie środowiska przyczynia się do [...]: zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska, ochrony zdrowia ludzkiego, ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych, promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.</p> <p>Polityka Unii w dziedzinie środowiska stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. [...] Przy opracowywaniu polityki [...] Unia uwzględnia: dostępne dane naukowo-techniczne, warunki środowiska w różnych regionach Unii, potencjalne korzyści i koszty, które mogą wynikać z działania lub z zaniechania działania, gospodarczy i społeczny rozwój Unii jako całości i zrównoważony rozwój jej regionów [...].</p>
<p>Kompetencje Agencji</p> <p>Rozporządzenie (EWG) nr 1210/90</p>	<p>Cele</p> <p>Utworzenie Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska w celu dostarczania Unii i państwom członkowskim:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) obiektywnych, wiarygodnych i porównywalnych w skali Europy informacji umożliwiających: <ol style="list-style-type: none"> a) podjęcie niezbędnych działań na rzecz ochrony środowiska; b) ocenę wyników tych działań; c) odpowiednie informowanie opinii publicznej o stanie środowiska; 2) niezbędnego wsparcia technicznego i naukowego. <p>Zadania</p> <ul style="list-style-type: none"> — ustanowienie i koordynowanie Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska, we współpracy z państwami członkowskimi, — zapewnianie Unii i państwom członkowskim obiektywnych informacji niezbędnych do opracowywania i realizacji trafnej i skutecznej polityki ochrony środowiska, — pomaganie w zakresie monitorowania działań w dziedzinie środowiska poprzez właściwe wspieranie wymagań w zakresie sprawozdawczości, — doradzanie poszczególnym państwom członkowskim w sprawie rozwijania, tworzenia i rozbudowywania ich systemów monitorowania działań w dziedzinie środowiska, — rejestrowanie, zestawianie i ocena danych o stanie środowiska, sporządzanie sprawozdań na temat jakości środowiska i presji na środowisko na terytorium Unii, zapewnienie jednolitych kryteriów oceny danych o środowisku, które mają być stosowane przez wszystkie państwa członkowskie, dalsze rozwijanie i utrzymanie referencyjnego ośrodka informacji o środowisku,

	<ul style="list-style-type: none"> — dążenie do zapewnienia porównywalności danych uzyskiwanych na poziomie europejskim, a w razie konieczności zachęcanie odpowiednimi środkami do lepszego zharmonizowania metod pomiarowych, — promowanie włączania europejskich informacji o środowisku do programów międzynarodowych, — publikowanie co pięć lat sprawozdań o stanie środowiska, tendencjach i perspektywach, uzupełnianych przez wskaźnikowe sprawozdania skupiające się na poszczególnych zagadnieniach, — stymulowanie rozwoju technik prognozowania środowiska, wymiany informacji o technologiach zapobiegania szkodom w środowisku lub zmniejszania tych szkód, metod oceny kosztów szkód w środowisku i kosztów prowadzenia polityki zapobiegania zniszczeniom środowiska, jego ochrony i odnawiania, — zapewnienie szerokiego upowszechniania w społeczeństwie wiarygodnych i porównywalnych informacji o środowisku, w szczególności o stanie środowiska, oraz – by zrealizować to założenie – promowanie wykorzystania nowoczesnych technologii teleinformatycznych do tego celu, — aktywna współpraca z innymi organami i programami unijnymi oraz z innymi organami międzynarodowymi oraz w dziedzinach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania z tymi instytucjami w państwach niebędących członkami Unii, z uwzględnieniem potrzeby unikania powielania wysiłków, — wspieranie Komisji w procesie wymiany informacji w zakresie rozwoju metod oceny środowiska i najlepszych praktyk w tym zakresie oraz rozpowszechniania informacji dotyczących wyników właściwych badań środowiskowych, w formie, która może najlepiej pomóc w rozwoju polityki.
Zarządzanie	<p>Zarząd</p> <p><i>Skład</i></p> <p>Po jednym członku z każdego państwa członkowskiego, po jednym członku z każdego państwa uczestniczącego w Agencji, dwóch przedstawicieli Komisji i dwóch naukowców mianowanych przez Parlament Europejski.</p> <p><i>Zadania</i></p> <p>Przyjmowanie wieloletnich i rocznych programów prac, nadzór nad ich wykonaniem oraz przyjmowanie rocznego sprawozdania z działalności Agencji.</p> <p>Dyrektor wykonawczy</p> <p>Mianowany przez zarząd na wniosek Komisji.</p> <p>Komitet naukowy</p> <p>Złożony z osób o wysokich kwalifikacjach w dziedzinie ochrony środowiska, wyznaczonych przez zarząd.</p> <p>Kontrola zewnętrzna</p> <p>Europejski Trybunał Obrachunkowy.</p> <p>Organ udzielający absolutorium z wykonania budżetu</p> <p>Parlament Europejski działający na zalecenie Rady.</p>
Środki udostępnione Agencji w roku 2013 (2012)	<p>Ostateczny budżet</p> <p>41,7 (41,7) mln euro</p> <p>dotacja Unii: 100 % (100 %)</p>

	<p>Zatrudnienie na dzień 31 grudnia 2013 r.</p> <p>Liczba stanowisk w planie zatrudnienia: 138 (136)</p> <p>Stanowiska obsadzone: 132 (131) oraz 78 (86) innych stanowisk (pracownicy kontraktowi i oddelegowani eksperci krajowi)</p> <p>Liczba pracowników ogółem: 210 (217)</p> <p>Przydział stanowisk przewidzianych w planie zatrudnienia:</p> <ul style="list-style-type: none">— operacyjne: 98 (96)— administracyjne: 40 (40).
Produkty i usługi w roku 2013 (2012)	<p>Artykuły 48 (19)</p> <p>Przeglądy najważniejszych wydarzeń 53 (50)</p> <p>Komunikaty prasowe 11 (12)</p> <p>Zestawy danych 29 (36)</p> <p>Wskaźniki 46 (66)</p> <p>Mapy, wykresy 217 (466)</p> <p>Broszury, ulotki itd. 5</p> <p>Dokumenty korporacyjne 5 (3)</p> <p>Sprawozdania 13 (11)</p> <p>Sprawozdania techniczne 21 (18)</p> <p>Sygnaly EEA 1 (1)</p> <p>Ogólnoeuropejskie oceny 0 (1)</p> <p>Raport „Środowisko Europy 2010 – stan i prognozy” (SOER 2010) 0 (2)</p>

Źródło: Załącznik przekazany przez Agencję.

ODPOWIEDZI AGENCJI

11–13. Przyjmujemy uwagi do wiadomości i chcielibyśmy podkreślić, że nasze starania dotyczące zintensyfikowanych środków kontroli wychodzą poza to, o czym wspomniano w uwagach wstępnych. Przyjęto nową strategię kontroli, która zapewnia wspólne podejście do ryzyka wobec wszystkich ETC, znacznie bardziej skupia się na kosztach osobowych, a nadzorem nad nią i jej koordynacją zajmuje się jednostka audytu wewnętrznego.

Co się tyczy kontroli na miejscu, przeprowadzono dwie kontrole w siedzibie beneficjenta dotyczące końcowych zestawień wydatków poniesionych w 2013 r. obejmujących około 18 % całkowitych kosztów osobowych ETC. Co najmniej dwie dodatkowe wizyty kontrolne zaplanowano na jesień 2014 r.

Dodatkowo sporządzamy pisemne wytyczne dla beneficjentów w celu zapewnienia lepszego zrozumienia kwestii kwalifikowalności kosztów i potrzeb w zakresie dokumentacji towarzyszącej.
